

Sürdürülebilir Ulaşım Derneği - Ulaşım Terimleri Sözlüğü

www.embarqturkiye.org

EMBARQ®
Türkiye

Katkı Sunanlar:

Murat Cem Mekik, EMBARQ Türkiye

Hande Küçükcoşkun, EMBARQ Türkiye

Ümit Güney, Emekli Trafik Şube Müdürü,
Ulaşım Uzmanı

Hatice Bayraktar, Mütercim Tercüman

Esra Süel, EMBARQ Türkiye

Ocak 2014

A

accessibility erişilebilirlik

accident free kazasız

air pollution hava kirliliği

alight iniş

architect mimar

arterial road ana yol

articulated bus körüklü otobüs

asphalt cover asfalt kaplama

at-grade hemzemin

at-grade junction hemzemin kavşak

audit denetleme

audit team denetleme ekibi

barrier bariyer

best practices iyi uygulama örnekleri

bi-articulated bus çift körüklü otobüs

bicycle corridor bisiklet koridoru

bicycle ramp bisiklet rampaları

B

**bicycle trails, bike trails,
bike paths** *bisiklet yolları*

bicyclist *bisiklet sürücüsü*

bicycle user *bisiklet kullananlar, bisikletli*

bike lanes *bisiklet kenar çizgileri, bisiklet yolu*

bike sharing *bisiklet paylaşımı*

biking infrastructure *bisiklet alt yapısı*

blackspot intersection *karanokta kavşak*

boarding platform *peron*

BRT (Bus Rapid System) *Hızlı Otobüs Taşımacılığı, metrobüs*

BRT (Bus Rapid Transit) line *metrobüs hattı*

BRT corridor *metrobüs koridoru*

built out *çıkıntı*

bus feeder *besleme hattı*

bus shelter, bus stop *otobüs durağı, yolcuların beklemesi için*

bus-only roads *sadece otobüs için ayrılmış yollar*

C

cause of death (COD) *ölüm nedeni*

clean fuel *temiz yakıt*

clean transport *temiz ulaşım*

clear distance, clearance *temiz mesafe, temiz açıklık*

climate change *iklim değişikliği*

cobblestone *arnavut kaldırım taşı*

collision *çarpışma*

competency power *rekabet gücü*

conflict *çakışma*

consumables *sarf malzemeleri*

cost efficiency *maliyet verimliliği*

count *sayım*

crash *kaza*

crossing *geçit*

crossing island *yolun ortasındaki yaya bekleme refüjü*

crossover road *köprülü kavşak*

crosswalk *yaya geçidi*

curb *kaldırım taşı*

curb cut, curb ramp *rampa*

curve *viraj*

cycle highway *bisiklet otobanı*

cycle lane *bisiklet şeridi*

cycle path networks *bisiklet yolu ağı*

cycle track, cycleway *bisiklet yolu*

cycle traffic *bisiklet trafiği*

cycling *bisiklet kullanımı*

cyclist *bisiklet kullananlar, bisikletli*

dedicated lane *tahsis edilmiş şerit*

detour *sapak, dolambaçlı yol*

detour road *servis yolu*

dismount *bisikletten inmek*

divided road *refüjlü (bölünmüş) yol*

drainage grid *drenaj mazgalı*

E

environment friendly *çevre dostu*

environmental engineer *çevre mühendisi*

fare evasion *kaçak yolculuk, bilet almadan yolculuk etme*

fence *tel örgü (uzmanlık alanı kapsamında)*

flashing warning lights *yanıp sönen uyarı ışığı, ikaz lambaları*

flyover junction *köprülü kavşak*

foot bridge *üst geçit*

footpath *kaldırım, patika*

forgiving road *hata kaldıran yol, toleranslı yol*

free right turn *sağa serbes dönüş*

freeway *otoban, çevreyolu, otoyol*

frontal impact *ön darbe*

fuel efficiency *yakıt verimliliği*

gate *kapı; geçiş*

gradient *rampa*

greenhouse gas emission *sera gazı emisyonu*

F

G

H

guardrail *korkuluk (uzmanlık alanı kapsamında)*

guideway *kılavuz yol*

head-on collision *kafa kafaya çarpışma*

headway *sefer aralığı*

heavy vehicle *ağır vasıta*

high capacity buses *yüksek yolcu kapasiteli otobüsler*

high frequency bus service *seferlerin sıklaştırılması, sık seferler vb.
(durağa uğrayan otobüs sayısının fazlalığı anlatılıyor)*

hole *çukur*

hump *kasis*

I-CE *Interface for Cycling Expertise - Bisiklet Uzmanlığı Arayüzü*

ITS *AUS (akıllı ulaştırma sistemleri)*

inspection *inceleme*

inspection team *inceleme ekibi*

I

J

L

integration points *aktarma noktaları*

interchange *köprülü kavşak*

intermodal station *aktarma durağı*

intersection *kavşak*

in-vehicle time *yolculuk süresi*

jaywalking *geçit veya ışık ihlali yapan yaya*

junction *kavşak, yol ağzı, yol ayrımı*

land use *arazi kullanımı*

lane departure *şeritten çıkma*

level boarding

yüksek platform (yolcu durağı ile metrobüs tabanının aynı yükseklikte olmasını ifade ediyor)

level crossing *hemzemin geçit*

light vehicle *hafif vasıta*

livable *yaşanabilir*

M

**LOCOMOTIVES -
Low Cost Mobility Initiatives Programme** *Düşük Maliyetli Ulaşım Programı*

low floor bus *engelli otobüsü*

low income country *düşük gelirli ülke*

main road *ana yol*

marked lanes *işaretli yol şeritleri*

marked with broken white line *kesik beyaz çizgi ile işaretli*

marked with solid white line *düz beyaz çizgi ile işaretli*

mass transit *toplu taşıma*

mass transport system *toplu taşıma sistemi*

median *refüj, orta çizgisi*

median busway *yolun orta aksından geçen otobüs yolu*

middle income country *orta gelirli ülke*

mixed traffic *karma trafik (asıl kastedilen metrobüse ayrılan şerit dışındaki şeritlerde hareket eden her türlü trafik örn: minibüs, araba, normal otobüs, kamyon vs)*

mixed use *karma kullanım*

mobility *hareketlilik*

N

motor road *motorlu taşıt yolu*

motorcyclist *motorsiklet sürücüsü*

motorized traffic *motorlu araç trafiği*

multi-storey car park *katlı otopark*

multi-vehicle collision *zincirleme kaza*

non-motorized vehicle *motorsuz araç*

non-motorised transport policy *motorsuz ulaşım politikası*

non-motorized transport *motorsuz taşımacılık*

northbound *kuzey yönlü, kuzey yönünde giden*

O

**off-bus fare collection,
off-board fare collection** *turnikede ödeme*

off-road facility *yol dışı tesisi*

**on-bus fare collection,
on-board fare collection** *otobüste ödeme*

one-way bike path *tek yönlü bisiklet yolu*

on-road facility *yol üstü tesisi*

P

operating speed *hat hızı (metrobüsün hareket ettiği hat üzerindeki hız)*

overpass *üst geçit*

overtaking *sollama*

parking facility *otopark*

path crossing *yol kesişmesi*

pcu - personal car unit *şahsi araç*

Ped Xing *yaya karşıya geçişi*

pedestrian *yaya*

pedestrian collision *yayaya çarpma*

pedestrian commuting *yaya gidiş-gelişler*

pedestrian crossing *yaya geçidi*

pedestrian crossing light *yaya sinyal lambası*

pedestrian mobility *yaya hareketliliği*

pedestrian-friendly city *yaya dostu kent*

pedestrianisation *yayalaştırma*

Q

perception survey *algı araştırması*

pileup *zincirleme kaza*

pin map *harita üzerinde göstermek; işaretli harita*

polluting fuel use *kirli yakıt kullanımı*

poorly surfaced *bozuk satırlı*

prepayment *durak girişinde ödeme, turnikedeki ödeme, istasyon girişinde ödeme*

private vehicle *özel araç, hususi taşıt*

pro-pedestrian city *yaya dostu kent*

public health *halk sağlığı*

public safety *kamu güvenliği*

public space *halka açık alan*

**public transport, public transportation,
public transit** *toplu ulaşım, toplu taşıma*

quality of life *yaşam kalitesi*

R

railway transportation *raylı ulaşım*

raised area *yükseltilmiş geçiş*

refuge island *yolun ortasındaki yaya bekleme refüjü*

ringroad *çevreyolu*

road bend *viraj*

road markings *(kılavuz) yol işaretleri*

road markings and signs *yatay ve düşey işaretlemeler*

road priority *yol önceliği*

road safety *yol güvenliği*

road safety audit *yol güvenliği denetimi*

road safety inspection *yol güvenliği incelemesi*

road section *yol kesiti*

road user *yol kullanıcı*

rough pavement *bozuk sahil*

rough surface *pürüzlü yüzey*

roundabout *dönel kavşak, ada kavşak, göbek*

rumble strip *sarsma bantları*

rumble strip *tırtıklı şerit*

S

safety line	<i>güvenlik şeridi</i>
segregated lane(s)	<i>tahsisli (ayrılmış) şerit(ler)</i>
segregated cycle facilities	<i>ayrılmış bisiklet tesisleri</i>
segregated cycling lane	<i>ayrılmış bisiklet şeridi</i>
segregated cycling track	<i>ayrılmış bisiklet yolu</i>
segregated lane	<i>özel tahsisli (ayrılmış) şerit</i>
self explaining road	<i>kendini belli eden yol</i>
shared facility	<i>hem yayaların hem de bisiklet sürücülerinin ortak kullandığı yol</i>
shared-use path, multi-use path	<i>karma kullanımlı bisiklet yolu</i>
side impacts	<i>yan darbe</i>
side road	<i>tali yol</i>
sidewalk	<i>kaldırım</i>
signal-controlled junction	<i>sinyalize kavşak</i>
site-specific problems	<i>konuma özel problemler</i>
slip road	<i>ana yola açılan yol</i>
specially painted bicycle-only lanes	<i>sadece bisiklet kullanımına ayrılmış özel boyalı şerit</i>

speed bump, culvert *kasis*

speed limit *hız limiti*

staggering *işgal etme*

stop for renting a bike *kiralık bisiklet istasyonları*

stop line *dur çizgisi*

stop-and-go *dur kalk*

street bollard *sokak babası*

street car *tramvay*

street pedestrianization *cadde yayalaştırması*

surfaced road *sathi yol*

through traffic *geçen akış*

to revitalise the city center *kent merkezini canlandırma*

traffic calming *trafik sakinleştirici*

traffic circulation *dolaşım planı*

traffic congestion *trafik tıkanıklığı*

traffic safety *trafik güvenliği*

transit traffic *düzgeçiş trafiği*

transport *ulaşım*

transport mode *ulaşım şekli*

transport policies *ulaşım politikaları*

transportation *ulaştırma*

travel time *yolculuk süresi*

travel time savings *yolculuk süresinin kısalması*

trolleybus *trolleybüs*

trunk route *ana hat*

turning radius *viraj çapı*

turning vehicle *dönen araç*

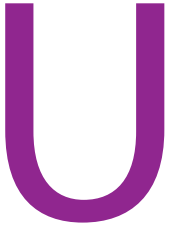
two-way bike path *çift yönlü bisiklet yolu*

undercrossing *altgeçit*

underpass *alt geçit*

undivided road *refüjsüz yol*

uniform *tek tip*

V

unsurfaced road *satıhsız yol*

upgrading *iyileştirmek*

urban development and planning *imar ve şehircilik*

urban planner *şehir bölge planıcı*

urban planning *şehir planlama*

urban transport *kent içi ulaşım*

utilities and construction *fen işleri*

vibrat plaza *canlı meydan*

vision of zero *sıfır kaza hedefi*

W

walk-friendly city *yürümedostu kent*

walking and biking *yaya ve bisikletli*

walking infrastructure *yaya alt yapısı*

with the advent of motor car *motorlu araçların gelmesiyle*

Z

zebra crossing *Işık kontrollü olmayan çizgili yaya geçidi
(İngiltere)*

Türkçe - İngilizce

A

ağır vasıta *heavy vehicle*

aktarma durağı *intermodal station*

aktarma noktaları *integration points*

algı araştırması *perception survey*

alt geçit *underpass*

alt geçit *undercrossing*

ana hat *trunk route*

ana yol *arterial road, main road*

ana yola açılan yol *slip road*

arazi kullanımı *land use*

arnavut kaldırım taşı *cobblestone*

asfalt kaplama *asphalt cover*

AUS (akıllı ulaşım sistemleri) *ITS (Intelligent transport systems)*

ayrılmış bisiklet şeridi *segregated cycling lane*

ayrılmış bisiklet tesisleri *segregated cycle facilities*

ayrılmış bisiklet yolu *segregated cycling track*

B

bariyer *barrier*

besleme hattı *bus feeder*

bisiklet alt yapısı *biking infrastructure*

bisiklet kenar çizgileri *bike lanes, cycle lanes*

bisiklet koridoru *bicycle corridor*

bisiklet kullananlar, bisikletli *cyclist, bicycle user*

bisiklet kullanımı *cycling*

bisiklet otobanı *cycle highway*

bisiklet paylaşımı *bike sharing*

bisiklet rampaları *bicycle ramp*

bisiklet sürücüsü *bicyclist*

bisiklet şeridi *cycle lane*

bisiklet trafiği *cycle traffic*

bisiklet yolları *bicycle trails, bike trails, bike paths, cycleway*

bisiklet yolu *cycle track*

bisiklet yolu ağı *cycle path networks*

bisikletten inmek *dismount*

C

bozuk satih *rough pavement*

bozuk satihli *poorly surfaced*

cadde yayalaştirması *street pedestrianization*

canlı meydan *vibrat plaza*

Ç
3

çakışma *conflict*

çarpışma *collision*

çevre dostu *environment friendly*

çevre mühendisi *environmental engineer*

çevreyolu *ringroad, freeway*

çıkıntı *built out*

çift körüklü otobüs *bi-articulated bus*

çift yönlü bisiklet yolu *two-way bike path*

çizgili yaya geçidi *pedestrian crossing, zebra crossing (İngiltere)*

çukur *hole*

D

denetleme *audit*

denetleme ekibi *audit team*

dolaşım planı *traffic circulation*

dönen araç *turning vehicle*

dönel kavşak *roundabout*

drenaj mazgalı *drainage grid*

dur çizgisi *stop line*

dur kalk *stop-and-go*

durak girişinde ödeme *prepayment*

düşük gelirli ülke *low income country*

düz beyaz çizgi ile işaretli *marked with solid white line*

engelli otobüsü *low floor bus*

erişilebilirlik *accessability*

E

F

fen işleri *utilities and construction*

geçen akış *through traffic*

geçit *crossing*

geçit veya ışık ihlali yapan yaya *jaywalking*

güvenlik şeridi *safety line*

G

hafif vasıta *light vehicle*

halk sağlığı *public health*

halka açık alan *public space*

hareketlilik *mobility*

harita üzerinde göstermek *pin map*

**hat hızı (metrobüsün hareket ettiği hat
üzerindeki hızı anlatıyor)** *operating speed*

hata kaldıran yol *forgiving road*

hava kirliliği *air pollution*

**hem yayaların hem de bisiklet
sürücülerinin ortak kullandığı yol** *shared facility*

H

hemzemin *at-grade*

hemzemin geçit *level crossing*

hemzemin kavşak *at-grade junction*

hız limiti *speed limit*

hızlı otobüs taşımacılığı *BRT (Bus Rapid System)*

iklim değişikliği *climate change*

imar ve şehircilik *urban development and planning*

inceleme *inspection*

inceleme ekibi *inspection team*

iniş *alight*

istasyon girişinde ödeme *prepayment*

işaretli harita *pin map*

işaretli yol şeritleri *marked lanes*

işgal etme *staggering*

iyi uygulama örnekleri *best practices*

iyileştirmek *upgrading*

K

kaçak yolculuk, bilet almadan yolculuk etme *fare evasion*

kafa kafaya çarpışma *head-on collision*

kaldırım *sidewalk*

kaldırım taşı *curb*

kaldırım, patika *footpath*

kamu güvenliği *public safety*

kapı, geçiş *gate*

karanokta kavşak *blackspot intersection*

karma kullanım *mixed use*

karma kullanımlı bisiklet yolu *shared-use path, multi-use path*

karma trafik *mixed traffic*

kasis *hump, speed bump, culvert*

katlı otopark *multi-storey car park*

kavşak *intersection, junction*

kaza *crash*

kazasız *accident free*

kendini belli eden yol *self explaining road*

kentiçi ulaşım *urban transport*

kent merkezini canlandırma *to revitalise the city center*

kesik beyaz çizgi ile işaretli *marked with broken white line*

kılavuz yol *guideway*

kılavuz yol işaretleri *road markings*

kiralık bisiklet istasyonları *stop for renting a bike*

kirli yakıt kullanımı *polluting fuel use*

konuma özel problemler *site-specific problems*

korkuluk *guardrail*

köprülü kavşak *crossover road, overcrossing, interchange, flyover junction*

körüklü otobüs *articulated bus*

kuzey yönlü, kuzey yönünde giden *northbound*

M

maliyet verimliliği *cost efficiency*

metrobüs *BRT (bus rapid transit)*

metrobüs hattı *BRT (bus rapid transit) line*

metrobüs koridoru *BRT corridor*

mimar *architect*

motorlu araç trafiği *motorized traffic*

motorlu araçların gelmesiyle *with the advent of motor car*

motorlu taşıt yolu *motor road*

motorsiklet sürücüsü *motorcyclist*

motorsikletçi *motorcyclist*

motorsuz araç *non-motorized vehicle*

motorsuz taşımacılık *non-motorized transport*

motorsuz ulaşım politikası *non-motorised transport policy*

O

orta gelirli ülke *middle income country*

otoban, otoyol *freeway*

otobüs durağı *bus stop*

Ö

P

otobüs durağı *bus shelter, bus stop*

otobüste ödeme *on-bus fare collection,
on-board fare collection*

otopark *parking facility*

ölüm nedeni *cause of death (COD)*

ön darbe *frontal impact*

özel araç *private vehicle*

özel tahsisli (ayrılmış) şerit *segregated lane*

peron *boarding platform*

pürüzlü yüzey *rough surface*

R

rampa *curb cut, curb ramp, gradient*

raylı ulaşım *railway transportation*

refüj, orta çizgisi *median*

refüjlü (bölünmüş) yol *divided road*

refüjsüz yol *undivided road*

rekabet gücü *competency power*

S

sadece bisiklet kullanımına ayrılmış özel boyalı şerit *specially painted bicycle-only lanes*

sadece otobüs için ayrılmış yollar *bus-only roads*

sağa serbes dönüş *free right turn*

sapak, dolambaçlı yol *detour*

sarf malzemeleri *consumables*

sarsma bantları *rumble strip*

sathi yol *surfaced road*

satıhsız yol *unsurfaced road*

sayım *count*

sefer aralığı *headway*

**seferlerin sıklaştırılması, sık seferler vb.
(birim zaman başına durağa uğrayan
otobüs sayısının yüksek olması)** *high frequency bus service*

sera gazı emisyonu *greenhouse gas emission*

servis yolu *detour road*

sıfır kaza hedefi *vision of zero*

sinyalize kavşak *signal-controlled junction*

sokak babası *street bollard*

sollama *overtaking*

şahsi araç *pcu - personal car unit*

şehir bölge planıcı *urban planner*

şehir planlama *urban planning*

şeritten çıkma *lane departure*

tahsis edilmiş şerit *dedicated lane*

tahsisli (ayrılmış) şerit(ler) *segregated lane(s)*

tali yol *side road*

tek tip *uniform*

tek yönlü bisiklet yolu *one-way bike path*

tel örgü *fence*

temiz mesafe *clear distance, clearance*

temiz ulaşım *clean transport*

temiz yakıt *clean fuel*

tırtıklı şerit *rumble strip*

toplu taşıma *mass transit, public transportation,
public transit*

toplu taşıma sistemi *mass transport system*

toplu ulaşım *public transport*

trafik güvenliği *traffic safety*

trafik sakinleştirici *traffic calming*

trafik tıkanıklığı *traffic congestion*

Ü

tramvay *tram*

trolleybüs *trolleybus*

turnikede ödeme *off-bus fare collection,
off-board fare collection*

ulaşım *transport*

ulaşım politikaları *transport policies*

ulaşım şekli *transport mode*

ulaştırma *transportation*

üst geçit *foot bridge, overpass*

V

Y

viraj *curve, road bend*

viraj çapı *turning radius*

yakıt verimliliği *fuel efficiency*

yan darbe *side impacts*

yanıp sönen uyarı ışığı *flashing warning lights*

yaşam kalitesi *quality of life*

yaşanabilir *livable*

yatay ve düşey işaretlemeler *road markings and signs*

yaya *pedestrian*

yaya alt yapısı *walking infrastructure*

yaya geçidi *crosswalk, pedestrian crossing*

yaya gidiş-gelişler *pedestrian commuting*

yaya hareketliliği *pedestrian mobility*

yaya karşıya geçişi *Ped Xing*

yaya sinyal lambası *pedestrian crossing light*

yaya ve bisikletli *walking and biking*

yayadostu kent *pedestrian-friendly city, pro-pedestrian city*

yayalaştırma *pedestrianisation*

yayaya arpma *pedestrian collision*

yol ağzı, yol ayrımı *junction*

yol dışı tesisi *off-road facility*

yol gvenliği *road safety*

yol gvenliği denetimi *road safety audit*

yol gvenliği incelemesi *road safety inspection*

yol keşişmesi *path crossing*

yol kesiti *road section*

yol kullanıcı *road user*

yol nceliği *road priority*

yol st tesisi *on-road facility*

yolculuk süresi *in-vehicle time, travel time*

yolculuk sresinin kısalması *travel time savings*

yolun orta aksından geen otobüs yolu *median busway*

**yolun ortasındaki yaya bekleme
refüjü** *refuge island, crossing island*

Z

**yüksek platform (yolcu durağı ile
metrobüs tabanının aynı yükseklikte
olmasını ifade ediyor)** *level boarding*

yüksek yolcu kapasiteli otobüsler *high capacity buses*

yükseltilmiş geçiş *raised area*

yürümedostu kent *walk-friendly city*

zincirleme kaza *multi-vehicle collision, pile-up*

EMBARQ'un misyonu, şehirlerdeki yaşamın kalitesini geliştirmek için çevresel ve mali olarak sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin uygulanmasınayardımcı olmaktır. 2002'den beri, EMBARQ ağı, şu ülke ve bölgelerde faaliyet göstermeye başlamıştır: Meksika, Brezilya, Hindistan, Türkiye, And Bölgesi ve Çin. Ağ, mimari, hava kalitesi yönetimi, coğrafya, gazetecilik, sosyoloji, inşaat ve ulaştırma mühendisliği alanlarında 100'den fazla uzman istihdam etmektedir.

Gümüşsuyu Mah. İnönü Cad.No:29 Saadet
Apt. Kat:6 D:7 Taksim, Beyoğlu, İstanbul
Tel: 0 (212) 243 53 05
email: info@embarqturkiye.org

Bizi takip edin!

www.embarqturkiye.org

www.thecityfixturkiye.org

Facebook: facebook.com/embarqturkiye

Twitter: @embarqturkiye